

Spis treści

Wstęp	11
Wprowadzenie	21
1. Powstanie i rozwój aparatu bezpieczeństwa w Polsce w latach 1944–1975	21
2. Charakterystyka powiatu nowosądeckiego	35
2.1. Powiat nowosądecki po wkroczeniu Armii Czerwonej.....	35
2.2. Powiat nowosądecki w kolejnych latach.....	58
Rozdział 1	
Powstanie, rozwój oraz zmiany w strukturze, organizacji pracy i obsadzie personalnej aparatu bezpieczeństwa w powiecie nowosądeckim w latach 1945–1975	105
1.1. Organizacja i początki działalności Powiatowych Urzędów Bezpieczeństwa Publicznego.....	105
1.2. Kierownictwo Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego / Powiatowego Urzędu do spraw Bezpieczeństwa Publicznego / Referatu Służby Bezpieczeństwa w Nowym Sączu	132
1.2.1. Lata 1945–1956	132
1.2.2. Lata 1957–1975	149
1.3. Organizacja pracy pionów operacyjnych w latach 1946–1975	154
1.3.1. Działalność Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego od lutego 1946 do 30 kwietnia 1952 roku	154
1.3.2. Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w okresie od 1 maja 1952 do 31 marca 1955 roku	199
1.3.3. Powiatowy Urząd do spraw Bezpieczeństwa Publicznego w okresie od 1 kwietnia 1955 do 31 grudnia 1956 roku	221
1.3.4. Oddział VIII Nowy Sącz Wydziału VIII Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Krakowie / Oddział V Nowy Sącz Wydziału V Wojewódzkiego Urzędu do spraw Bezpieczeństwa Publicznego w Krakowie	235

1.3.5. Referat Służby Bezpieczeństwa w latach 1957–1975	240
1.3.5.1. Pierwszy okres funkcjonowania Służby Bezpieczeństwa po wydarzeniach 1956 roku.....	250
1.3.5.2. System zagadnieniowy i praca poza zagadnieniami ...	256
1.3.5.3. Praca w systemie liniowo-zagadnieniowym (liniowo-problemowym)	285
1.4. Pion śledczy, areszt, ochrona gmachu i wartownicy Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego / Powiatowego Urzędu do spraw Bezpieczeństwa Publicznego w Nowym Sączu	303
1.5. Komórki nieoperacyjne, gospodarcze i pomocnicze (1945–1975) ...	335
1.5.1. Referat II i Punkt „B”	335
1.5.2. Referat do spraw Wywiadu, Referat do spraw Poboru, aparat pomocniczy i gospodarczy (1945–1956).....	344
1.5.3. Grupa Rejestracji Cudzoziemców, Punkt Paszportowy oraz Grupa Paszportów i Dowodów Osobistych.....	356
1.6. Funkcjonariusze – portret zbiorowy	372
1.6.1. Lata 1945–1956	372
1.6.2. Lata 1957–1975	391

Rozdział 2

Osobowe środki pracy operacyjnej nowosądeckiego aparatu bezpieczeństwa w latach 1945–1975	418
2.1. Sieć agenturalna	418
2.2. Lokale kontaktowe i mieszkania konspiracyjne	482
2.3. Nieformalne źródła informacji	494
2.4. Fundusz operacyjny	499

Rozdział 3

Kierunki działań nowosądeckiego aparatu bezpieczeństwa w latach 1945–1975	511
3.1. Wprowadzenie	511
3.2. Zwalczanie podziemia zbrojnego, politycznego i grup przestępczych oraz inwigilacja byłych konspiratorów	520
3.2.1. Zwalczanie podziemia zbrojnego i grup przestępczych oraz inwigilacja „leśnych”	520
3.2.2. Zwalczanie Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” oraz kontrola operacyjna środowiska winowskiego w kolejnych latach.....	563
3.2.3. Rozpracowanie i kontrola operacyjna żołnierzy Armii Krajowej	572

3.2.4. Zwalczanie Stronnictwa Narodowego i rozpracowanie środowiska narodowego w kolejnych latach	579
3.2.5. Kontrola operacyjna osób wywodzących się z podziemia zbrojnego i politycznego (po 1956 roku)	585
3.3. Działania wobec jawnych partii politycznych	596
3.3.1. Relacje między Urzędem Bezpieczeństwa a Polską Partią Robotniczą / Polską Zjednoczoną Partią Robotniczą	596
3.3.2. Zwalczanie Polskiego Stronnictwa Ludowego, kontrola Stronnictwa Ludowego i inwigilacja Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego	604
3.3.3. Działania wobec Polskiej Partii Socjalistycznej	623
3.3.4. Aktywność operacyjna wobec pozostałych partii	635
3.4. Działania operacyjne wobec związków wyznaniowych	637
3.4.1. Kontrola operacyjna i zwalczanie Kościoła katolickiego w latach 1945–1956	637
3.4.2. Działania wobec Kościoła katolickiego i laikatu w latach 1957–1975	668
3.4.2.1. Kontrola operacyjna i zwalczanie działalności duszpasterskiej wśród wiernych	683
3.4.2.2. Budownictwo sakralne	714
3.4.2.3. Polityka fiskalna państwa wobec Kościoła katolickiego	727
3.4.2.4. Próby zapobiegania naborowi do Wyższych Seminariów Duchownych	733
3.4.2.5. Działania dezintegracyjne Służby Bezpieczeństwa wobec duchowieństwa i laikatu	744
3.4.2.6. Aktywność wobec zakonów żeńskich, instytucji oraz osób świeckich	757
3.4.3. Inwigilacja i zwalczanie Świadków Jehowy	762
3.5. „Ochrona gospodarki narodowej”	779
3.5.1. Działania Urzędu Bezpieczeństwa w latach 1945–1956	779
3.5.1.1. Ochrona operacyjna kolei i transportu	780
3.5.1.2. „Zabezpieczenie” elektrowni wodnej w Rożnowie	793
3.5.1.3. Działania Urzędu Bezpieczeństwa dotyczące pozostałych obszarów gospodarki	798
3.5.1.4. Zwalczanie spekulacji i udział Urzędu Bezpieczeństwa w innych akcjach	804
3.5.2. „Ochrona gospodarki narodowej” w latach 1957–1975	814
3.6. „Zabezpieczenie” rolnictwa i kontrola operacyjna terenów wiejskich	832

3.7.	Kontrwywiadowcza ochrona powiatu nowosądeckiego.....	874
3.7.1.	Działania wobec folksdojczów i współpracowników władz niemieckich w czasie wojny	876
3.7.2.	Zabezpieczenie granicy	889
3.7.3.	Inwigilacja byłych funkcjonariuszy i pracowników służb II Rzeczypospolitej	897
3.7.4.	Kontrola operacyjna repatriantów, reemigrantów i cudzoziemców	902
3.7.5.	Kontrola operacyjna rodzin osób potajemnie wyjeżdżających z Polski i pozostałych za granicą	913
3.7.6.	Kontakty z obywatelami państw zachodnich, wyjazdy na Zachód oraz podejrzenia o współpracę z obcymi służbami.....	917
3.8.	Działania operacyjne wobec administracji, instytucji państwowych i samorządowych	928
3.9.	Kontrola operacyjna szkolnictwa i młodzieży.....	937
3.10.	Kontrola operacyjna i zwalczanie mniejszości narodowych i etnicznych.....	949
3.10.1.	Zwalczanie ukraińskiego podziemia zbrojnego i kontrola operacyjna środowiska ukraińskiego i łemkowskiego.....	949
3.10.2.	Kontrola operacyjna ludności żydowskiej.....	978
3.10.3.	Operacyjna kontrola potomków niemieckich osadników ...	984
3.11.	„Zabezpieczanie” referendum i wyborów	990
3.11.1.	Udział w „zabezpieczeniu” referendum ludowego (1946)	990
3.11.2.	„Zabezpieczanie” wyborów do sejmiku i rad narodowych	994
	Zakończenie	1031

Aneks

Wykaz spraw operacyjnych prowadzonych w latach 1955–1975 przez nowosądecką bezpiekę.....

1.	Wykaz spraw ewidencji operacyjnej Powiatowego Urzędu do spraw Bezpieczeństwa Publicznego w Nowym Sączu, zarejestrowanych i prowadzonych w latach 1955–1956 na podstawie kategorii spraw wprowadzonych w <i>Instrukcji nr 03/55</i> ...	1051
2.	Wykaz spraw ewidencji operacyjnej Oddziału V Nowy Sącz, zarejestrowanych i prowadzonych w latach 1955–1956 na podstawie kategorii spraw wprowadzonych w <i>Instrukcji nr 03/55</i> ...	1081

3. Wykaz spraw operacyjnych zarejestrowanych po 1 stycznia 1957 r. i prowadzonych przez Referat Służby Bezpieczeństwa w Nowym Sączu w latach 1957–1975	1092
Spis tabel	1141
Spis wykresów	1147
Wykaz skrótów	1149
Bibliografia	1157
Indeks nazwisk i pseudonimów	1185